E 74/2018 vp - Itämeren vuoden 2019 kalastusmahdollisuuksia koskeva komission ehdotus

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kuuleminen 3.10.2018

- MMM lausunto
vaiteliaisuuspyyntö
(sisältää luottamuksellista tietoa Suomen neuvottelutavoitteista ja komission suunnittelemista toimista)

MMM/LVO
Risto Lampinen

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Ehdotuksen tausta ja käsittelyaikataulu

- Kv. Merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellinen neuvo (silakka, kilohaili, turska, lohi ja punakampela) toukokuussa => Eduskunta muodosti Suomen kannan kesäkuussa
- Suomen kantoja ajettu sen mukaisesti BALTFISHin kokouksissa 28.-29.6. ja 5.-6.9.2018
- Suomi on lisäksi ajanut aktiivisesti toimia lohen laittoman kalastuksen ja väärinraportoinnin eliminoimiseksi
- BALTFISH-puheenjohtaja Ruotsi valmistelee kompromissia, tavoitteena lähettää 8.10.2018

  => Kompromissia käsitellään 14.10.2018
- Päätetään Maatalous- ja kalastusneuvostossa 15.10.2018

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Neuvottelujen kannalta olennaiset kysymykset

Kokonaisuutena vuoden 2019 Itämeren kalastuskiintiöneuvottelujen vaikeimmat kysymykset liittyvät turskan ja läntisen silakan TAC:ien asettamiseen

Suomen kannalta keskeiset asiat:

- Ratkaisujen vastuullisuus (hoitosuunnitelman noudattaminen, tieteellisen neuvon asianmukainen huomioon ottaminen ja MSY:n saavuttaminen mahdollisimman nopeasti)
- Komission ehdotus on meidän hyväksyttävissämme taloudellisesti tärkeiden silakka- ja kilohailikantojen osalta
- Komission ehdotus Pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta on liian korkea (kuten aiempinakin vuosina), lisäksi keskeistä on saada hyväksyttyä riittävät toimet, joiden avulla lohen laiton kalastus saadaan lopetettua

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Lohi - Suomen linja ei ole muuttunut

- Suomen linja päätettäessä vuoden 2019 Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TACsta ja kiintiöistä ei ole muuttunut aiemmasta. Valtioneuvosto on pitänyt lohta (ja kaikkia muitakin kalakantoja) koskevat Valtioneuvoston kannat Eduskunnan aiempien ja tämän vuoden linjausten mukaisina.
- Suomen aktiivisuuden tuloksia aiempina vuosina:
  - ⇒ lohen TACia saatiin alennettua vuosiksi -14, -15
  - ⇒ TAC saatiin pidettyä ennallaan vuosiksi 2016 ja 2017, tuolloin laiton kalastus ja väärinraportointi näytti laskevan
  - ⇒ Viime vuonna, kun arvio väärinraportoinnin kasvusta tuli, 2018 TACia saatiin pienennettyä vajaalla 5 000 lohella.

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Suomen toimet laittoman lohenkalastuksen ja väärinraportoinnin kitkemiseksi 1

- Vaikuttaisi nopeimmin myönteisesti lohikantoihin, myös Eduskunta edellyttänyt toimia
- Ministerit Leppä ja Tiilikainen ovat nostaneet asian esiin komissaari Vellan kanssa kesäkuun neuvostojen yhteydessä
- BALTFISHissa kesä- ja syyskuussa asia on nostettu esiin, Ruotsi ja Viro tukivat, Latvia, Liettua, Tanska ja Saksa pitävät valvontaongelmana, Puola pyysi lopulta apua ongelman ratkaisuun
- Suomi on käynyt heinä-syyskuussa useita neuvotteluita lohenkalastuksen valvonnan tehostamisesta komission, EU:n kalastuksenvalvontaviraston (=> lohenkalastus on nostettu valvonnan painopisteeksi Itämerellä) ja Ruotsin kanssa
- Suomi on tehnyt ehdotuksen taimenenkalastuksen kieltämiseksi väärinraportoinnin lopettamiseksi

Suomen toimet laittoman lohenkalastuksen ja väärinraportoinnin kitkemiseksi 2

- MMM kirje heinäkuussa komissiolle (DG Mare), jossa todettiin tilanteen olevan kestämätön ottaen huomioon lohen väärinraportoinnin laajuus ja sen vaikutukset mm. lohikantoihin ja maiden väliseen kiintiöjakoon. Lisäksi edellytettiin komission ryhtyvän tilanteen edellyttämiin toimiin.
- MMM:n ja komission välinen kokous 21.9.2018:
- Komissio on nostanut asian korkeimmalle prioriteettitasolle ja pyrkii siihen, että Puolassa aletaan noudattaa EU:n sääntöjä
- Komissio toteutti lohen ja taimenen kalastusta koskevat hallinnolliset tarkastukset Puolaan, Suomeen ja Ruotsiin (heinä-elokuu)

  => Puolassa ongelmia, Suomelle ja Ruotsille alustavasti ”puhtaat paperit”

Suomen toimet laittoman lohenkalastuksen ja väärinraportoinnin kitkemiseksi 3

- Komissio kerää näyttöä Puolan laittomasta kalastuksesta ja se aikoo vähentää asetuksella tulevaisuudessa Puolan kiintiötä todennetun väärinraportoinnin verran => prosessi ei ole nopea, vaan toimia on odotettavissa vasta ensi vuonna.
- Komissio kertoi Puolan lohen/taimenen kalastuskiellosta syksyllä 2018
- Suomi esitteli komissiolle ehdotuksensa, jonka mukaan TAC- ja kiintiöasetuksessa kiellettäisiin taimenen kaupallinen kalastus Itämerellä 4 merimailin ulkopuolella (avomerellä)
  - ⇒ Tällä toimenpiteellä estettäisiin taimensaaliin raportointi avomereltä eli väärinraportointi vaikeutuisi merkittävästi
  - ⇒ Komissio suhtautui ehdotukseen myönteisesti, Ruotsi ajaa asiaa BALTFISHissa, Tanska, Viro, Latvia suhtautuvat alustavasti myönteisesti, Liettua, Puola empivät

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Arvio Suomen kannalta parhaasta saavutettavissa olevasta lohiratkaisusta neuvostossa

- Jäsenmaat ja komissio sitoutuvat eliminoimaan lohen väärinraportoinnin ja laittoman kalastuksen 2019
- Taimenelle saataisiin asetettua kalastuskielto avomerialueelle, jolloin väärinraportointi estyisi käytännön tasolla ja mahdollistetaan tehokas valvonta
- TAC:ia pienennetään hieman tai pidetään nykyisellä tasollaan (useimmat jäsenmaat kannattavat komission ehdotusta, vähäinenkin pienennys on kovan työn takana)
- [Komission oikeudelliset toimet Puolan todennetun väärinraportoinnin takaisinmaksusta eli Puolan kalastusmahdollisuuksien pienentämisestä tulevaisuudessa. Tästä komissio ei voi todennäköisesti kertoa vielä neuvostossa.]

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

EU17-jaoston käsittely 13.9.2018

- Valtioneuvoston kannasta poikkeavia näkemyksiä mm. seuraavissa kysymyksissä:
  - SAKL, KKL ja Ahvenanmaan maakunta kannattivat Pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta komission ehdotusta
  - Ahvenanmaa kannattaa itäisen turskan osalta komission ehdotusta
  - WWF:n näkemykset pääaltaan ja läntisen silakan sekä turskakantojen osalta komission näkemyksiä tiukemmat
- Em. näkemyksistä huolimatta kaikki saattoivat kuitenkin tukea valtioneuvoston kantaa hyväksyttävänä kokonaisuutena ja se (E 74/2018 vp) hyväksyttiin EU17-jaostossa yksimielisesti lähettäväksi Eduskuntaan

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

EU17-jaoston käsittely 13.9.2018 / 2

- Pohjanlahden lohen Suomen kannan sanamuodosta käytiin keskustelu siitä, pitäisikö muotoilua ”Suomi kannattaa TAC:n pienentämistä tieteellisen neuvon mukaisen laskelman suuntaisesti.” muuttaa siten, että sana ”suuntaisesti” muutettaisiin muotoon ”mukaisesti”. Molemmissa muotoiluissa nähtiin hyviä puolia.
- Sanamuodon muuttaminen tarkoittaisi sitä, että Suomen tulisi neuvotteluissa esittää noin 65 000 (tai 63 300) lohen TACia.
- MMM:n arvion mukaan tekstin muutos nostaisi riskiä sille, että Suomi tiukalla kannanotollaan ajautuisi neuvotteluissa sivuraiteelle ja samalla myös Suomen pyrkimykset laittoman lohenkalastuksen kitkemiseksi vaarantuisivat.
- Riskiä sille, että komission ehdotus hyväksyttäisiin lisää erityisesti se, että useimmat jäsenvaltiot tukevat sitä ja mm. Saksa, Tanska ja Latvia ovat ilmaisseet vastustavansa TAC:n merkittävää pienentämistä.

Yhteenveto

- Kyse on kokonaisratkaisusta, kaikista TAC:eista neuvotellaan kokonaisuutena
- Suomen keskeiset tavoitteet:
  - Lohen kalastuksessa otettava käyttöön tehokkaat toimenpiteet laittoman kalastuksen ja väärinraportoinnin eliminoimiseksi, TAC:ia pyritään pienentämään (ja vähintään pitämään ennallaan), MMM:n näkemyksen mukaan Suomen neuvottelutavoitteiden saavuttaminen turvataan parhaiten säilyttämällä Suomen kanta lohen osalta Valtioneuvoston ehdottamassa muodossa, näin ministerillä olisi riittävä neuvotteluvara
  - Silakan ja kilohailin TACit säilyvät komission ehdottamassa muodossa
  - Turskan ja läntisen silakan TAC:ien osalta haetaan vastuullista ratkaisua komission ja muiden maiden kanssa